

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0047-17
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Маріупольський державний університет
ID ОП у ЄДЕБО	23960
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Системний аналіз, магістр, 12 Інформаційні технології, 124 Системний аналіз
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://mdu.in.ua/Ucheb/lits/samootsinka/vidomosti_pro_samoocinjuvannja_sa.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	12 Інформаційні технології
Дата засідання	19 грудня 2019 р.
№ протоколу	11
Доповідач	А. А. Роскладка

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування:

Підстав для відмови у акредитації не виявлено. Аналіз відомостей самооцінювання, інформації на офіційному сайті, документів, які додатково надав ЗВО, критичних невідповідностей не виявив. Перешкод у діяльності експертної групи з боку ЗВО не було. Всі документи на запит експертів ЗВО надав у повному обсязі.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	Сильною стороною ОП є практична відсутність в регіоні подібних або суміжних ОП. Стандарт за магістерським рівнем відсутній. Програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня. Цілі ОП відповідають стратегії розвитку університету, однак опис мети і цілей ОП з урахуванням знань, умінь, навичок потребує модифікації. Процедура систематичної періодичної експертизи ОП стейкхолдерами не визначена.	В	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	ОП має чітку структуру, освітні компоненти поєднуються в доволі чітку логічно зв'язану систему. Аналіз робочих планів навчальних дисциплін показав, що заявлені цілі та заплановані програмні результати навчання практично повністю відображені в освітніх компонентах. На підставі аналізу змісту компонент ОП (робочих планів навчальних дисциплін), можна зробити висновок, що вони	В	

		<p>відповідають об'єкту вивчення і відображають теоретичний зміст, методи, методики та технології предметної області. До недоліків слід віднести нижнє обмеження мінімальної кількості студентів у групі, щовивчас вибірково дисципліну, слабка реалізація вибору дисциплін здобувачами з інших ОП і навпаки - здобувачами цієї ОП дисциплін з інших ОП. Загалом, керівництво університету та факультету усвідомлюють проблеми та напрямки розвитку ОП в контексті Критерію 2.</p>		
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	В	<p>Інформація про правила прийому розміщена на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила відповідають всім критеріям толерантності, не містять дискримінаційних положень. Правила структуровані, чіткі і зрозумілі. Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється низкою внутрішніх документів університету. Прецедентів зарахування результатів, отриманих в інших закладах освіти, на ОП, що акредитується, та практики визнання результатів неформальної освіти ще не було.</p>	В	
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	В	<p>В університеті активно працює студентське самоврядування та розвивається міжнародне співробітництво. Є можливість співпраці з іноземними університетами. У зв'язку з регіональними особливостями і унікальністю даної ОП у цьому регіоні є можливість розширення контингенту здобувачів вищої освіти за рахунок здобувачів ВО з</p>	В	

		окупованих територій.Здобувачі вищої освіти мають змогу долучатися до науково-дослідної роботи випускової кафедри, співпрацювати з викладачами у процесі підготовки наукових і конкурсних робіт. Дисципліни ОП розроблялись на основі результатів наукових досліджень викладачів, але не оновлювалися.Оцінити якість навчання з боку студентів експертній групі не вдалося. Анкети експертам не були надані у зв'язку з тим, що опитування нещодавно закінчилось і доступ до анкет закритий, а результати поки що не опрацьовані.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Університет має продумані та чітко сформульовані вимоги до контрольних заходів, які є доступними для учасників освітнього процесу; систему контролю залишкових знань; впровадження інструментів для перевірки робіт на наявність запозичень. Атестація здобувачів проводиться у вигляді виконання та публічного захисту магістерської кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат за допомогою програмного забезпечення Unichack. Правила проведення контрольних заходів викладені у відповідних положеннях МДУ.	В	
Критерій 6. Людські ресурси	В	Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень академічної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, в цілому, забезпечує досягнення визначених цілей та	Е	Інформації про професійну кваліфікацію або стажування чи підвищення кваліфікації викладачів в контексті дисциплін, які ними викладаються, з відомостей про самоаналіз і під час зустрічей експертної групи з викладачами не отримано.

		<p>програмних результатів навчання. Однак, вимоги до професійної кваліфікації чи до наявності стажування для підвищення професійної кваліфікації в контексті дисциплін у відповідному положенні не зазначено. Стимулювання науково-педагогічних працівників до підвищення рівня їх педагогічної майстерності носить здебільшого декларативний характер. Залучення фахівців-практиків до викладання є поодиноким.</p>		<p>У Положенні про конкурсний відбір визначені вимоги лише до академічної кваліфікації викладачів. Вимоги до професійної кваліфікації чи до наявності стажування для підвищення професійної кваліфікації не визначаються. Практика організації стажування чи підвищення професійної кваліфікації на профільних підприємствах чи підрозділах підприємств відсутня, як і така вимога до викладачів.</p> <p>Кількість дисциплін, закріплених за кожним викладачем випускової кафедри, надзвичайно велика (інформація із сайту кафедри http://elf.mdu.in.ua/index/mmsa/0-14): зав.каф. Шабельник Т. В. – 16 дисциплін, Кривенко С. В. – 14, Морозова А.О. – 12 тощо. Експертна комісія справедливо відзначає, що це не може гарантувати якісну підготовку до занять і заважає науковій діяльності викладачів.</p> <p>Стимулювання розвитку викладацької майстерності задекларовано, але по факту відсутнє. Експертна група зазначає, що під час зустрічі з комісією викладачі не змогли пояснити як використовується результати рейтингування і навести прикладів преміювання за якісь досягнення.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	В	<p>Рівень матеріально-технічного забезпечення ЗВО є достатнім. Освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Позитивною практикою є використання навчального середовища Moodle, на платформі якого в ЗВО створено навчальний портал. В університеті створено розгалужену структуру освітньої, організаційної,</p>	В	

		інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти.		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	ЗВО є розроблені і затверджені Методичні рекомендації з розробки освітніх програм та Методичні рекомендації з розробки профілю освітніх програм. Однак, наведені документи не містять опису власне процедур розроблення ОП, їх моніторингу та періодичного перегляду, а містить загальні вимоги до структури і складових ОП. Відсутній опис процедур залучення стейкхолдерів до розробки та перегляду ОП. Фактів залучення студентів до розроблення чи перегляду ОП не виявлено. Таким чином, позиція здобувачів вищої освіти ОП не визначена.	В	
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	На сайті МДУ у відкритому доступі є всі нормативно-правові документи та робочі програм навчальних дисциплін. Інформації про практику оприлюднення проекту освітньої програми на сайті університету з метою обговорення немає. На офіційному сайті відсутній розділ з проектами освітніх програм так само, як і немає розділу із затвердженими програмами. У самоаналізі є посилання на розділ, у якому публікуються документи для обговорення, однак, ОП там відсутні. І сам розділ відсутній у структурі меню офіційного сайту. Сайт кафедри не містить достатньої кількості необхідної інформації.	Е	На сайті відсутній розділ з проектами освітніх програм. Інформація про оприлюднення ОП відсутня. Експертній групі під час візиту до МДУ не вдалося перейти на опис ОП з пунктів меню офіційного сайту університету. Доступ був отриманий лише після того, як необхідне посилання було надано деканом факультету електронною поштою. Програма виїзду експертної групи на сайті ЗВО не була опублікована, що унеможливило участь зацікавлених осіб у відкритій зустрічі з експертами. Сайт кафедри знаходиться в незадовільному стані (відсутні фото та резюме викладачів кафедри, контакти, напрями їх наукової діяльності, публікації чи посилання на профілі у наукометричних базах, відсутній розклад консультацій викладачів.

				<p>Відсутні новини кафедри та спеціальностей, інформація про жодні заходи.</p> <p>Під час зустрічі з експертною групою студенти не змогли навести фактих залучення до розроблення чи перегляду ОП. Позиція здобувачів вищої освіти ОП не визначена. Анкетування проводиться, але експертам не надали анкети і результатианкетування мотивуючи тим, що анкетування закінчилось, доступ до online-анкет закритий,а результати ще обробляються.</p>
Критерій 10. Навчання через дослідження	-		-	

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Галузева експертна рада зазначає ґрунтовний та відповідальний аналіз функціонування освітньої програми, зроблений експертною групою під час проведення виїзної експертизи. Відомості про самооцінювання та звіт експертної групи засвідчують загальну відповідність реалізації освітньої програми підготовки магістрів за спеціальністю 124 «Системний аналіз» більшості критеріям акредитації освітньої програми.

Однак, Галузева експертна рада відмічає, що практично за всіма критеріями результат оцінки експертної групи балансує на межі рівнів «В» та «Е».

Галузева експертна рада погоджується із думкою експертів з акредитації ОП і вважає за потрібне надати такі рекомендації щодо покращення функціонування освітньої програми:

- відповідально відноситися до оформлення важливих документів акредитації (відомості про самооцінювання містять велику кількість помилок, неузгодженостей, загальний неконкретних фраз);
- провести аналіз та вивчення досвіду іноземних освітніх програм аналогічного спрямування;
- розробити та впровадити системну періодичну процедуру вивчення позицій та потреб стейкхолдерів і процедуру періодичної експертизи ОП здобувачами вищої освіти та представниками роботодавців для перегляду змісту програми і її компонентів;
- посилити профорієнтаційну роботу із залучення студентів на навчання за даною ОП;
- запровадити практику підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників на базах роботодавців, зокрема ІТ-компаній (як місцевих, так і у інших регіонах), в контексті розвитку професійних та соціальних навичок;
- визначити максимально допустиму і суттєво зменшити кількість дисциплін, які викладаються науково-педагогічним працівником впродовж семестру;
- забезпечити відповідність проведених заходів із залученням фахівців-практиків профілю освітньої програми «Системний аналіз»;
- розширити співпрацю з ІТ-компаніями та залучення представників ІТ-компаній для викладання професійних дисциплін;
- збільшити кількість публікацій викладачів у високо рейтингових журналах, що входять до наукометричних баз Scopus або WebofScience;
- включити до «Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників...» вимоги до професійної кваліфікації викладачів;
- практично впровадити різні методи стимулювання викладацької майстерності та наукової діяльності викладачів;
- вдосконалити механізм реалізації індивідуальної освітньої траєкторії студентів, розширити перелік та частку освітніх компонентів за вибором студента, в тому числі з інших освітніх програм;
- розробити правила і процедури зарахування результатів навчання у неформальній освіті. Зважаючи на специфіку спеціальності, передбачити можливість зарахування результатів неформальної освіти (зокрема, сертифікаційних та

внутрішніх навчальних курсів ІТ-компаній);

- *провести реінжиніринг сайту кафедри, надати повну інформацію про науково-педагогічний персонал, новини кафедри та спеціальностей, анонси подій, розклад консультацій та контакти викладачів.*

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про

акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

акредитацію ОП

умовну (відкладену) акредитацію ОП

Голова GER

І.М. Удовик